

Hallituksen esitys eduskunnalle opintotuen muutoksenhakulautakunnan yhdistämistä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan koskevaksi lainsäädännöksi ja eräiksi muiksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle opintotuen muutoksenhakulautakunnan yhdistämistä sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan koskevaksi lainsäädännöksi ja eräiksi muiksi laeiksi (HE 80/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveysvaliokunta (StVM 17/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (1299/2006) 17 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 198/2011, sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 4 §:n 3 momentti sekä 9 a §:n 2 momentin 1 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 794/2017, seuraavasti:

2 §

Muutoksenhakulautakunnan jäsenet

Lainkäyttötoimintaa muutoksenhakulautakunnan jaostoissa johtaa enintään neljä päätoimista puheenjohtajaa ja enintään neljä sivutoimista puheenjohtajaa. Muutoksenhakulautakunnan ylijohtaja ja johtajat toimivat päätoimisina puheenjohtajina. Muutoksenhakulautakunnassa voi olla muitakin päätoimisia puheenjohtajia.

Eduskunnan vastaus EV 113/2025 vp

3 §

Jäsenten kelpoisuus ja nimittäminen

Muutoksenhakulautakunnan ylijohtajan ja johtajien kelpoisuudesta säädetään 4 §:ssä. Muutoksenhakulautakunnan muilla päätoimisilla puheenjohtajilla sekä sivutoimisilla puheenjohtajilla on oltava tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto sekä perehtyneisyys sosiaalivakuutus- ja toimeentuloturva-asioihin ja muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviin etuusjärjestelmiin.

Muutoksenhakulautakunnan muiden jäsenten tulee olla sosiaalivakuutus- ja toimeentuloturva-asioihin perehtyneitä ja lakimiesjäsenillä tulee lisäksi olla tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto.

4 §

Ylijohtajan ja johtajien nimittäminen, tehtävät ja kelpoisuus

Ylijohtajalla ja johtajilla on oltava tuomarin virkaan oikeuttava tutkinto sekä perehtyneisyys sosiaalivakuutus- ja toimeentuloturva-asioihin ja muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviin etuusjärjestelmiin. Lisäksi heiltä edellytetään käytännössä osoitettua johtamistaitoa. Ylijohtajalla on lisäksi oltava kokemusta esimiehenä toimimisesta.

9 a §

Viisijäseninen lainopillinen ratkaisukokoonpano

Asia käsitellään viisijäsenisessä lainopillisessa ratkaisukokoonpanossa, jos kysymys on:

1) työttömyysturvaa koskevasta valitusasiasta, jonka ratkaisu ei olennaisesti perustu lääketieteelliseen arvioon;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Mitä muualla laissa säädetään opintotuen muutoksenhakulautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakuntaa.

Tämän lain voimaan tullessa opintotuen muutoksenhakulautakunnassa vireillä olevat asiat siirtyvät käsiteltäviksi ja ratkaistaviksi sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakuntaan tämän lain säännösten mukaan.

Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimikausi päättyy tämän lain voimaan tullessa.

Opintotuen muutoksenhakulautakunnan varapuheenjohtajan sekä muiden jäsenten ja varajäsenten toimikausi päättyy tämän lain voimaan tullessa.

Opintotuen muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan virka siirtyy sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakuntaan ja puheenjohtaja toimii sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa tarkoitettuna päätoimisena puheenjohtajana.

Eduskunnan vastaus EV 113/2025 vp

Tämän lain voimaan tullessa ylijohtajan ja johtajan virkaan nimitettynä olevat ovat edelleen kelpoisia virkaansa.

Tämän lain voimaan tullessa sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakunnassa nimitettyinä oleviin jäseniin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita kelpoisuusedellytyksiä.

Laki

opintotuen muutoksenhakulautakunnasta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan opintotuen muutoksenhakulautakunnasta annettu laki (1080/2012).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan opintotukilain (65/1994) 29 §:n 1 momentti, 30 a § ja 31 §:n 1, 2 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 29 §:n 1 momentti ja 30 a § laissa 341/1997, 31 §:n 1 momentti laissa 960/2017 sekä 31 §:n 2 ja 5 momentti laissa 559/2017, seuraavasti:

29 §

Muutoksenhaku

Opintotukietuutta koskevaan päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta sosiaaliturva-asioden muutoksenhakulautakunnalta ja muutoksenhakulautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusoikeudelta. Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Eduskunnan vastaus EV 113/2025 vp

30 a §

Valituksen myöhästyminen

Jos sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosikeudelle annettava valitus on saapunut 29 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästyminen on ollut painavia syitä.

31 §

Päätöksen poistaminen

Jos tässä laissa tarkoitettua etuutta koskeva Kansaneläkelaitoksen antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen, sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen muilta kuin myönnettyä opintolainan valtiontakausta koskevilta osin ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista. Muutoksenhakulautakunnan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Jos sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosikeuden antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lainvastainen, vakuutusosikeus voi asianosaisen tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta poistaa päätöksen muilta kuin myönnettyä opintolainan valtiontakausta koskevilta osin ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluiksi ennen asian ratkaisemista.

— — — — —

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, Kansaneläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Kansaneläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Muutoksenhausta säädetään 29 §:ssä.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

koulumatkatukilain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan koulumatkatukilain (48/1997) 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 696/2011, seuraavasti:

9 §

Muutoksenhaku

Koulumatkatukea koskevaan Kansaneläkelaitoksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakuntaan. Lautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusosasto. Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Lautakunnan lainvoimaisen päätöksen poistamista koskevassa asiassa antamaan päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastoista annetun lain (507/2025) 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

1 §

Hallinnonalan virastot

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonallalle kuuluvat seuraavat virastot:

- 1) Opetushallitus;
 - 2) Kansallisarkisto;
 - 3) Museovirasto;
 - 4) Taide- ja kulttuurivirasto;
 - 5) Suomen Akatemia.
-

Eduskunnan vastaus EV 113/2025 vp

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työkyvyttömyyseläkkeellä olevien työhönpaluun edistämisestä annetun lain (738/2009) 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 739/2024, seuraavasti:

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2027.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 14.11.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri